

Acest discurs a fost rostit de Mihnea Coltoiu la Fundatia Nationala pentru Stiinta si Arta in ziua de 29 martie 2010. El este si inregistrat audio in arhivele acestei fundatii.

Doamnelor si domnilor,

Multumesc domnului academician Eugen Simion pentru invitatia de a participa la aceasta dezbatere pe tema problemelor cercetarii in perioada de criza economica pe care o traverseaza Romania. Pentru a fi cat mai concis doresc sa mentionez o parte din aceste probleme in mod concret, enumerativ.

Punctul 1. Proasta gestionare de catre ANCS (Autoritatea nationala pentru cercetare stiintifica, director ing. Adrian Curaj) si respectiv de catre organizatia subordonata CNCSIS (Consiliul national pentru cercetare stiintifica, presedinte ing. Ioan Dumitrache) a fondurilor nationale in programul de cercetare numit "Idei". Este o mare discrepanta intre fondurile alocate granturilor incepute in 2007 fata de cele incepute in 2008. In anul 2009 raportul de finantare intre granturile incepute in 2007 fata de cele incepute in 2008 a fost de 60% la 25% iar in 2010 se prevede 90% la 10%. In timp ce granturi foarte slabe incepute in 2007 (cotate cu 40 de puncte din 50 la monitorizarea anuala) sunt finantate la un nivel foarte ridicat, in mod inechitabil granturi foarte performante cotate cu 49 de puncte din 50, incepute in anul 2008, au suspendata finantarea pe anul 2010. Chiar si comisiile de monitorizare anuala au fost induse in eroare, nefiind informate ca un simplu si sumar proces de monitorizare anuala (nu de evaluare) va fi folosit de sus-numitii ingineri pentru blocarea finantarii granturilor performante din 2008. Domnii ingineri Adrian Curaj si Ioan Dumitrache aloca putinii bani destinati cercetarii romanesti in mod discretionar, dupa bunul lor plac, fara nici o legatura cu performanta stiintifica si cu legea.

Punctul 2. Ministerul muncii a elaborat in anul 2009, intr-un mod incoerent, asa-zisa lege a salarizarii unitare, document de sorginte profund egalitarist-comunista. De exemplu in cazul Academiei romane acest minister nici nu a contactat Academia in elaborarea capitolului corespunzator salarizarii cercetatorilor din institutele Academiei. S-a ajuns astfel la situatia aberanta in care cercetatorii din institutele Academiei sa fie mai prost retribuiti decat colegii lor cu grade echivalente din sistemul universitar. Acest fapt este in contradictie cu realitatea evidenta ca institutele Academiei sunt mult mai performante decat universitatile romanesti. In afara de 5-6 universitati si 2-3 institute tehnice restul sunt la nivelul unor licee din Bucuresti. Sistemul de egalitarism impus de aceasta lege a salarizarii unitare loveste in special elitele din sistemul academic, loveste chiar in managementul institutelor Academiei prin nerecompensarea financiara corespunzatoare a persoanelor cu functii de conducere in aceste institute. De exemplu actualii guvernanti, pe urmele din anii '70 ai savantului de renume mondial acad. dr. ing. Elena Ceausescu, fac sa dispara din nomenclatorul de ierarhizare a sefilor de colectiv/sector din institutele Academiei, adica a formatorilor de scoala de cercetare nationala. Ei adopta astfel un mod de cercetare la gramada, nedirectionata, in totala discordanta cu sistemul european. Ne intrebam: oare dorim sa ne integram sau suntem deja in Europa, sau ramanem inca bantuiti de duhul Elenei Ceausescu?

Punctul 3. Blocarea posturilor vacante in institutele Academiei romane loveste in tinerii de valoare care nu isi mai pot gasi locul in sistemul de cercetare din Romania si sunt siliti sa emigreze in strainatate. Prin alocarea unui buget asa de mic destinat cercetarii si prin promovarea de legi egalitariste si anti-elita a fost emis un semnal negativ si pentru tinerii cercetatori romani din strainatate care au abandonat definitiv ideea de a mai reveni in Romania. Este o idee complet eronata ca in caz de criza economica sa se reduca cheltuielile in domeniul cercetarii (nici o tara europeana nu procedeaza de asa o maniera). In mod normal era sa se umble la alte capitole din buget cu adevarat ineficiente.

Mihnea Coltoiu